

ÚVODEM

Nedostatky, které poznamenaly vývoj československé sociologie v šedesátých letech, se nevyhnuly ani oblasti sociologie. Obecné metody byly spíše chápány jako výsledek imanentních logických a poznávacích procesů bez ohledu na povahu a zvláštnosti studovaných objektů. Byly opomíjeny filosofické a světonázorové souvislosti. Konkrétní metody a techniky byly nejednou považovány za všeobecné nástroje sociologického výzkumu, které jsou hodnotově a morálně lhostejné či neutrální. Proto byla silně rozšířena představa, že lze bez výhrad, kritiky a odstupu převzít již vypracované konkrétní metody, techniky a procedury buržoazní empirické sociologie a použít je pro provádění sociologických výzkumů v socialistické společnosti. Jednotnost a vnější totožnost používaných nástrojů a technik sociologického výzkumu byla považována za vhodnou základnu pro sjednocování různých odlišných sociologických škol a směrů.

Sborník, který předkládáme, si klade za úkol podrobit takové jednostranné a nepřesné pojetí obecné metody a konkrétních výzkumných technik a metod kritickému rozboru. Snahou autorů je podat kritiku a současně přesvědčivě demonstrovat základní metodologická východiska marxistické sociologie i nutnost použití konkrétních metod a technik vždy ve vědomém kontextu s teoretickými a světonázorovými východisky marxistické sociologie. Zároveň jde také o to, aby byly ukázány i správné a inspirující přístupy, které v otázkách obecné sociologie i konkrétních sociologických výzkumů rozpracovává sociologie v socialistických zemích a zvláště pak v Sovětském svazu. Tím chtějí autoři sborníku přispět k překonání chyb a nedostatků, které tak silně poznamenaly vývoj československé sociologie v posledním desetiletí.